

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR Den Haag

Afschrift aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA Den Haag

Datum 20 mei 2009
Ons kenmerk P/2009007146
Jaarverslag Inspectie Militaire Gezondheidszorg over 2008

Hierbij bied ik u het verslag aan van de Inspectie Militaire Gezondheidszorg (IMG) over het jaar 2008. De IMG is een onafhankelijk toezichthoudend orgaan binnen het ministerie van Defensie en heeft een functionele relatie met de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid. Het is de taak van de IMG toe te zien op de kwaliteit van militaire gezondheidszorg en waar nodig verbeterpunten te signaleren. Ik onderschrijf de belangrijkste constatering van de IMG in het jaarverslag 2008. De aanbevelingen van de Inspectie worden zoveel mogelijk vertaald in concrete actiepunten ter verbetering van de militaire gezondheidszorg. In onderstaande appreciatie ga ik in op drie onderwerpen die in het verslag aan de orde komen en op enkele klachten die zijn ingediend bij de IMG.

Tandheelkunde

De IMG signaleert met betrekking tot de tandheelkunde bij Defensie opnieuw een aantal knelpunten. De IMG is onder meer van mening dat de afschaffing van de reguliere tandheelkundige controle bij de aanname van personeel heeft geleid tot een toename van de tandheelkundige problematiek. Bij de aanstellingskeuring vindt momenteel wel een tandheelkundige screening plaats. Maar met de huidige personeelstekorten komt het inderdaad voor dat de keuringseisen niet strikt worden gehanteerd indien er sprake is van binnen gebitsafwijkingen die binnen redelijke termijn behandelbaar zijn. Deze keuze legt uiteraard een beslag op de schaarse capaciteit van militaire tandartsen.

De beheersing van de tandheelkundige problematiek bij Defensie is al wel voorbereid. Leidinggevend hebben toegang tot rapportages over de *dental fitness* van hun militaire

personeel. De uitvoerende tandheelkundige diensten zijn alert op de hygiëne en de kwaliteit van de zorg. Dit jaar nog zal een studie 'tandheelkundige zorg' de basis leggen voor verdere, structurele verbetering. In de studie zal een tandheelkundige organisatie worden beschreven, waarin tandartsen, assistenten en mondhygiënisten zo efficiënt en zo effectief mogelijk worden ingezet. De door de IMG op te stellen richtlijnen ter verbetering zullen in deze studie worden meegenomen.

Problemen rond vulling, opleiding en bekwaamheidsonderhoud

De IMG constateert in 2008 problemen met betrekking tot de vulling van medische en medisch ondersteunende functies en van de door uitzenddruk beperkte mogelijkheden tot reguliere scholing. Ik onderken de personele problematiek in de militaire gezondheidszorg. De IMG kondigt aan de personeelsproblematiek gericht te zullen gaan inventariseren en daarover te rapporteren. Aangezien er binnen de geneeskundige dienst reeds studies worden verricht naar de personeelsproblematiek zal, om doublures te voorkomen, met de IMG in overleg worden getreden over de aanpak van de inventarisatie. Ook het onderwerp bekwaamheidsonderhoud zal in de komende jaren worden geadresseerd. Vooral de opleidings- en vullingproblematiek van de Algemeen Militair Verpleegkundigen (AMV'ers) geniet hoge prioriteit. Door de lange opleidingstrajecten zal deze situatie naar verwachting pas over enkele jaren structureel verbeteren. De opzet van de opleiding tot (algemeen) militair verpleegkundige wordt momenteel kritisch tegen het licht gehouden. Daarbij worden onder andere de inhoud van de AMV-opleiding en de verschillende functies die door een AMV'er kunnen worden bekleed nader bezien. Dit zal naar verwachting nog dit jaar leiden tot een keuze voor verschillende functieprofielen.

Infectieziekten: voorlichting, signalering en regierol

De IMG signaleert dat de voorlichting over infectieziektepreventie tijdig moet worden geactualiseerd. Bovendien constateert hij dat het signaleringssysteem voor infectieziekten onvoldoende werkt waardoor gezondheidsrisico's niet altijd tijdig kunnen worden opgemerkt. De IMG heeft commandanten gewezen op hun plicht tot voorlichting met betrekking tot de risico's in oefen- en inzetgebieden en de noodzakelijke preventieve maatregelen. Aan deze verantwoordelijkheid wordt echter wel degelijk invulling gegeven. Zowel vooraf als tijdens

missies worden de gezondheidsrisico's voor het personeel en de vereiste maatregelen in kaart gebracht en geactualiseerd. Bijzondere infectieomstandigheden in de missiegebieden worden op advies van geneeskundige adviseurs ter plaatse onverwijld gemeld aan de Commandant der Strijdkrachten (CDS). Preventieve maatregelen worden hier vervolgens op aangepast. Daarnaast beschikt Defensie over een Infectiebestrijdings- en coördinatieteam (IBCT), dat zo nodig adviseert over preventieve maatregelen. Dit geldt zowel voor missies als voor oefeningen. De regie is in handen van een functionaris van de Directie Militaire Gezondheidszorg.

De IMG heeft aanbevolen meer aandacht te besteden aan het instrueren en voorlichten over de preventie van tekenbeten en de ziekte van Lyme. Momenteel wordt een richtlijn voor hygiëne en preventieve gezondheid (HPG) uitgewerkt, waarin ook wordt ingegaan op maatregelen ter preventie van tekenbeten. Tevens wordt bij aanvang van het risicoseizoen voor tekenbeten in de verschillende defensiebladen aandacht gevraagd voor dit onderwerp.

Voorts wordt samen met andere landen geïnvesteerd in een Navo-project *Disease Surveillance System* (DSS), waarmee vroegtijdig trends in gezondheidsklachten kunnen worden gesignaleerd. Het systeem zal gevoed moeten worden met informatie uit de geneeskundige systemen van de verschillende landen. Het militair geneeskundige dossiersysteem (GIDS), dat zowel in Nederland als in het inzetgebied voor militaire artsen beschikbaar is, zal hiervoor een bronsysteem zijn.

Observaties vanuit klachtenonderzoek en meldingen

In totaal zijn in 2008 door de IMG 28 klachten nieuw in behandeling genomen en zestien openstaande klachten afgehandeld. Er waren elf meldingen over het mogelijk tekort schieten van de zorg. De toegankelijkheid van de militaire (geestelijke) gezondheidszorg en de verslaglegging en archivering in het medische dossier behoorden tot de klachten van patiënten en gebruikers van de militaire gezondheidszorg. Ook op het gebied van communicatie en voorlichting werden diverse klachten in behandeling genomen. Klachten en meldingen kunnen vaak individueel of lokaal op uitvoeringsniveau worden afgehandeld. Als een klacht of melding organisatorische of beleidsmatige aspecten betreft, wordt het hoger

gelegen niveau daarover door de IMG geïnformeerd. Vanuit de zorgverleners zijn enkele klachten ontvangen over de eenduidigheid van vragenlijsten, de tuberculosescreening en de bestaande infrastructuur. Dit jaar zullen een duidelijke vragenlijst ten behoeve van vaccinaties en een heldere procedure voor de tuberculosescreening na uitzendingen worden opgesteld.

Afsluiting

Tijdens bezoeken en inspecties in het afgelopen jaar heeft de IMG in een aantal gevallen concrete aanbevelingen gedaan, die Defensie al heeft opgepakt. Ook dit jaarverslag levert belangrijke aanbevelingen op die tot nadere actiepunten zullen leiden. Het is van belang dat dankzij de werkwijze van de IMG de militaire gezondheidszorg steeds kritisch tegen het licht wordt gehouden waardoor verbeteringen worden gestimuleerd.

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

drs. J.G. de Vries